

Електронний посібник
Уроки з історії Прикарпаття
6, 7, 8, 10 класи

Презентації створила
вчитель вищої категорії, вчитель-методист
Ліцею №23 імені Романа Гурика
Івано-Франківської міської ради
Рибчинська Ніна Володимирівна

Історія рідного краю

7 клас

Урок 31

Територія області
13,9 тис. км²

План

1. Наш край у складі Русі-України
2. Галицьке князівство
3. Галицько-Волинська держава
4. Становище краю під владою Польщі
5. Повстання під проводом Мухи 1490-1492рр.
6. Церковне життя
7. Розвиток культури

Вік заліза (поч. I тис. до н.е.) розвиток ремесел, сусідська община, племінні союзи.

На Прикарпатті поселення кельтів, сарматів. Торгівля з Римською імперією (скарби монет).

III-V ст. племена черняхівської культури.

V-VIII ст. формування слов'янських племен.

1. Наш край у складі Русі-України

VII-X ст. - білі хорвати (кургани у 20 селах Косівського, Надвірнянського, Коломийського районів).

Біла Хорватія, центр Галич

Галичина могила

Курган діаметром 26 м в урочищі Качків, на південно-західній околиці Крилоського городища, між внутрішніми і зовнішніми оборонними валами старого Галича.

У 1991–1993 рр. її дослідила археологічна експедиція під

керівництвом В. Барана і Б. Томенчука. В символічному похованні було виявлено рештки спаленого човна-довбанки, спорядження знатного воїна – кинджал, вістря дротика і стріл, три сокири, тесло, позолоту від щита X ст. Це поховання згадується к Галицько-Волинському літописі. У ньому міг бути похований князь – засновник міста Галич.

Галич (Крилоське городище) - **898** р. перша згадка в угорській хроніці XIII ст. **992**р. Володимир Великий здійснив похід на хорватів і приєднав до Русі, зруйнувавши хорватський Галич. **1031**р. Ярослав Мудрий вдруге приєднує Галичину до Русі.

Ярослав Мудрий заповів Галицьку землю внукові Ростиславу, але київський князь Ізяслав прогнав його.

1084р. в Галичині починають правити брати Ростиславичі: Рюрик, Володар і Василько.

2. Галицьке князівство

1141р. Володимирко Володаревич об'єднав землі в єдине Галицьке князівство. 1144р. зробив столицею Галич.

Ярослав Осмомисл князь галицький (1153-1187). Розширив територію князівства. Мав велике військо, став одним з наймогутніших князів Русі. Вів боротьбу проти половців. Уклав союзницькі договори з Угорщиною і Польщею, підтримував дружні стосунки з Візантією та імператором Священної Римської імперії Фрідріхом I Барбаросою.

*«Галицький Осмомисле Ярославе!
Високо сидиш ти на своїм
злотокованім престолі,
підпер гори угорські своїми
залізними полками,
Заступивши королеві путь,
зачинивши Дунаю ворота»
(«Слово о полку Ігоревім»)*

Успенський собор (Церква Успіння Пресвятої Богородиці) у Галичі (тепер у с.Крилос)

Собор збудовано у **1157**р. за князювання **Ярослава Осмомисла**. Після монголо-татарської навали, Успенський собор занепав.

Реконструкція

**Керамічна плитка з
рельєфом птаха з
підлоги Успенського
собору.**

**Зображення
дракона. Рельєф.**

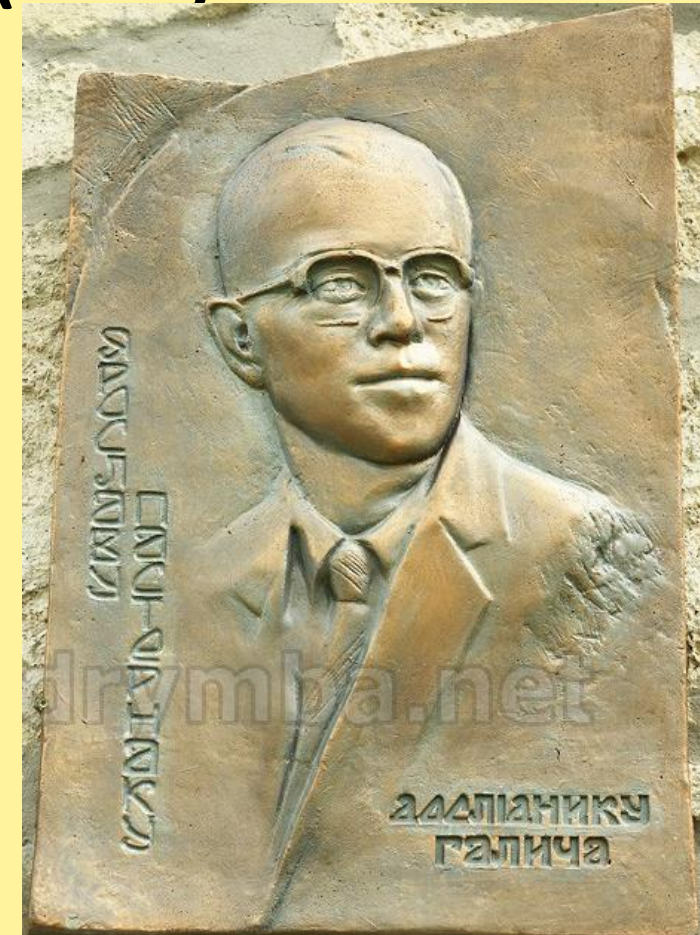

**Саркофаг галицького князя Ярослава
Осмомисла в Івано-Франківському
обласному краєзнавчому музеї**

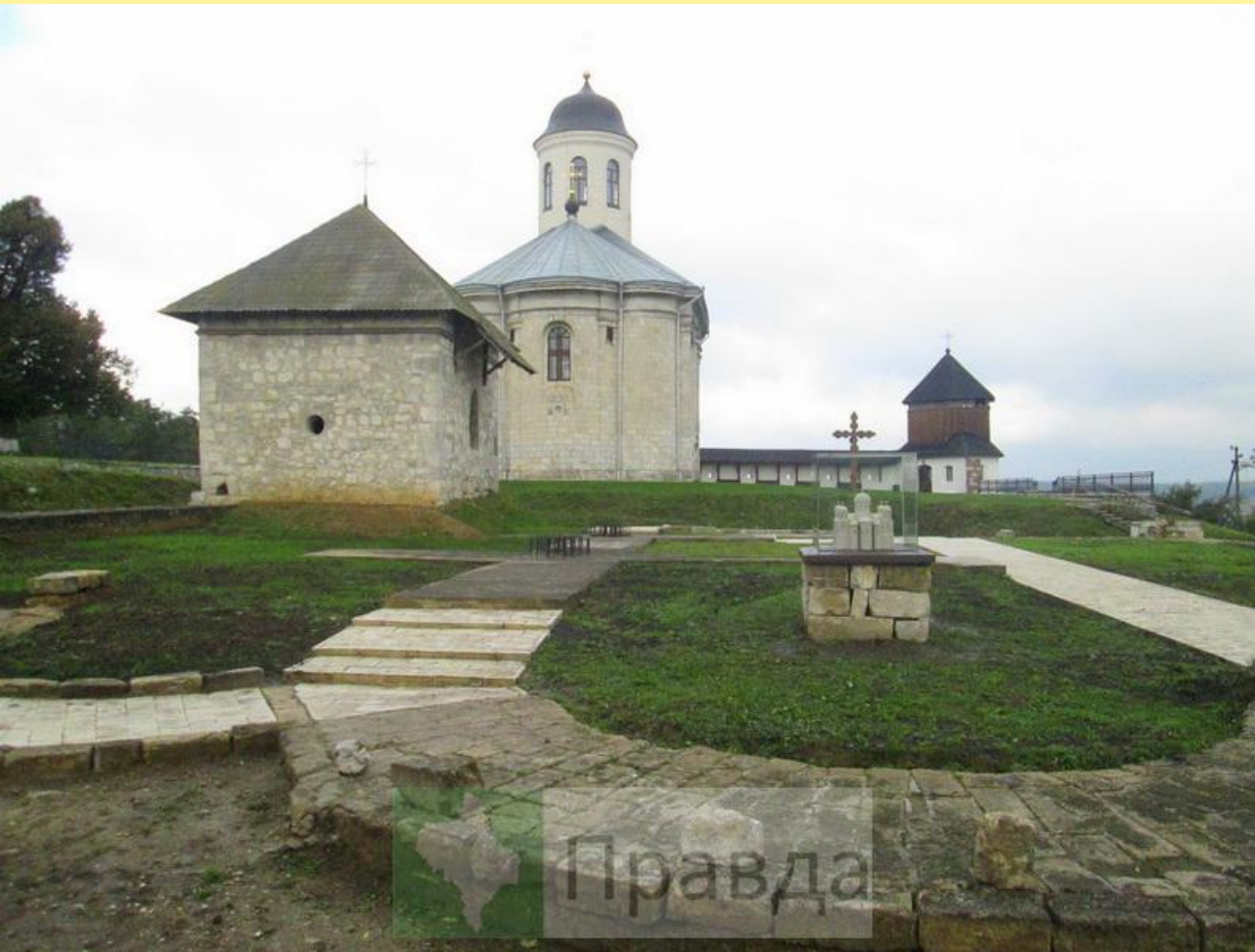

1934-1941рр. археолог **Ярослав Пастернак** провів розкопки на Крилоській горі та відкрив княжий Галич і Успенський собор з саркофагом Ярослава Осмомисла (1937).

Фундамент Успенського собору.

**Місце поховання князя
Ярослава Осмомисла**

konatu.info
www.karpoly.info

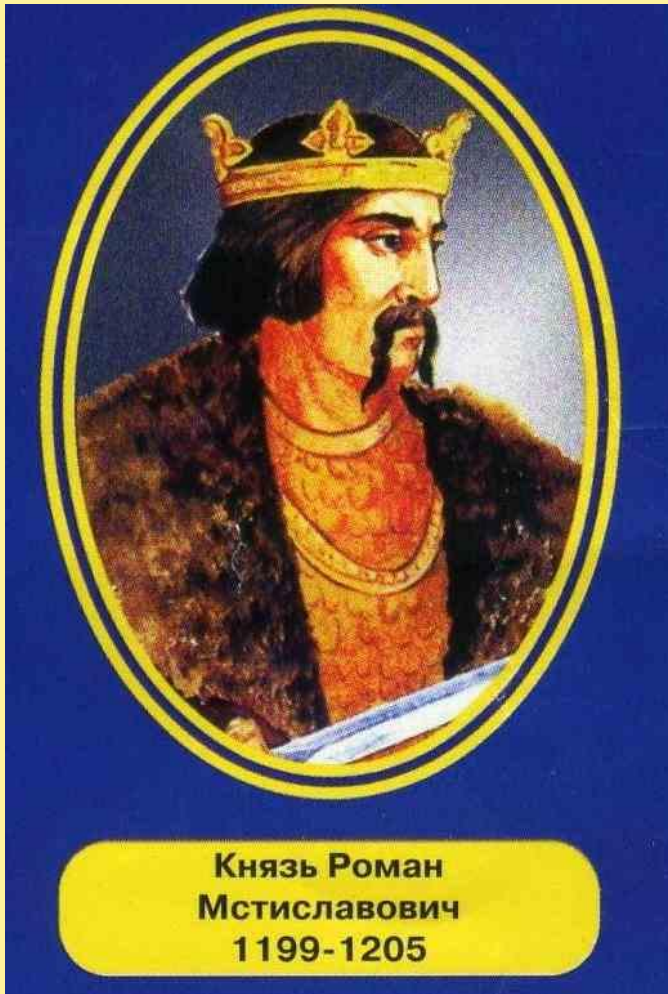
Успенська церква у с. Крилос. Побудована з залишків каменю Успенського собору XII ст.

**Ярослав Осмомисл хотів
поділити Галицьке князівство
між синами. Олегові - Галич,
Перемишль - Володимирові.
Бояри прогнали Олега.**

**Володимир Ярославич (1187-
1188, 1189-1199)**

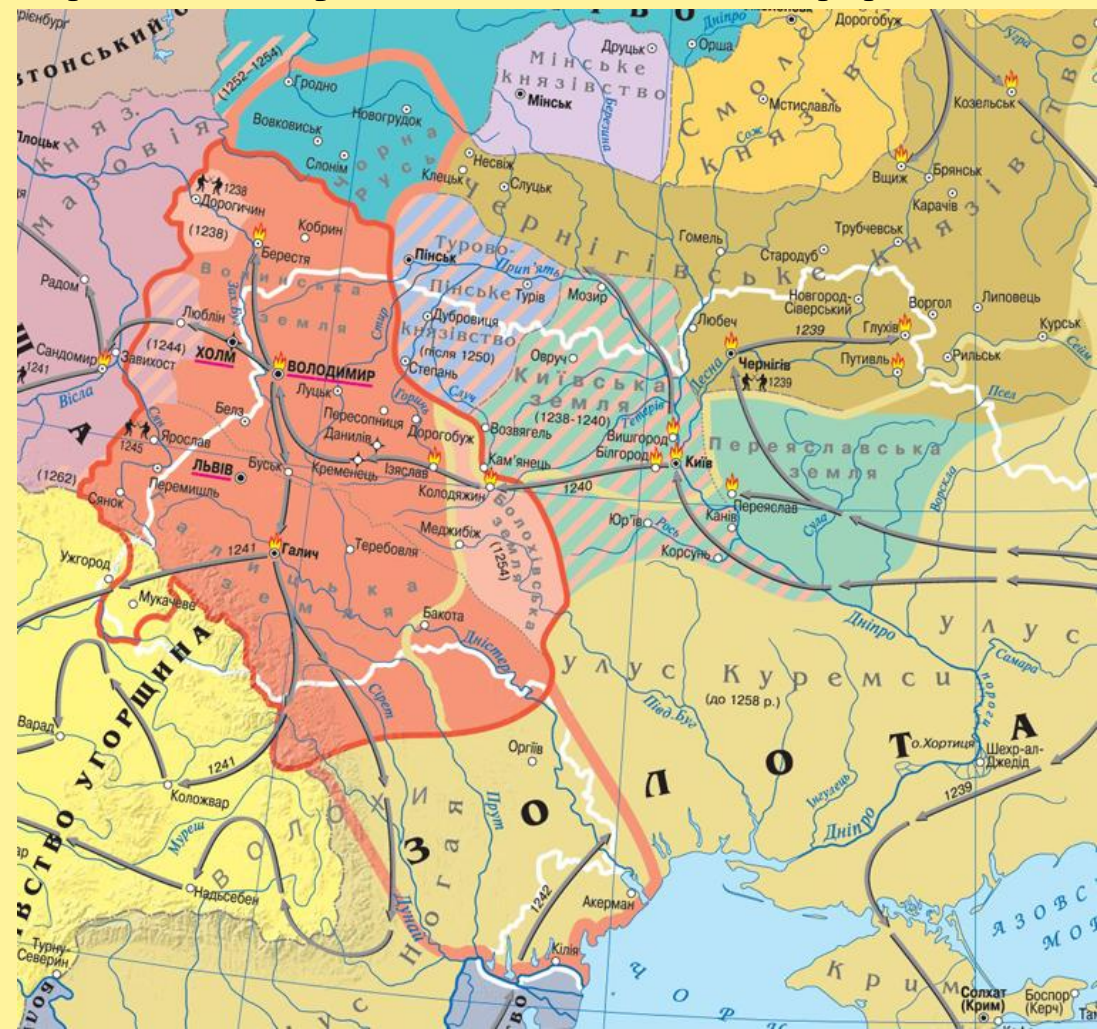
3. Галицько-Волинське князівство

Роман Мстиславич 1199р. об'єднав Галицькі і Волинські землі. Великий князь Київський у 1204-1205рр.

Данило Романович –
князь галицький 1238-1264,
князь київський 1240,
король Русі 1253-1264 рр.

Коронування Данила Романовича в Дорогичині **1253** р.

Князь Лев Данилович (1264-1301)

Юрій I Львович
(1301-1308),
король Русі,
князь Володимерії.
1301р. заснував
Галицьку митрополію.

Печатка Юрія I
Львовича

Андрій і Лев (1308-1323)

Юрій II Болеслав (1325-1340)

1340 польський король Казимир III захопив Галичину. Бояри під проводом Дмитра Дедька підняли повстання.

Дмитро Дедько – галицький боярин, староста і управитель Руської землі 1340-1344рр.

**Волинський князь
Любарт-Дмитро**

4. Становище краю під владою Польщі

1349 Казимир III захопив і приєднав до Польщі Галицьку землю.

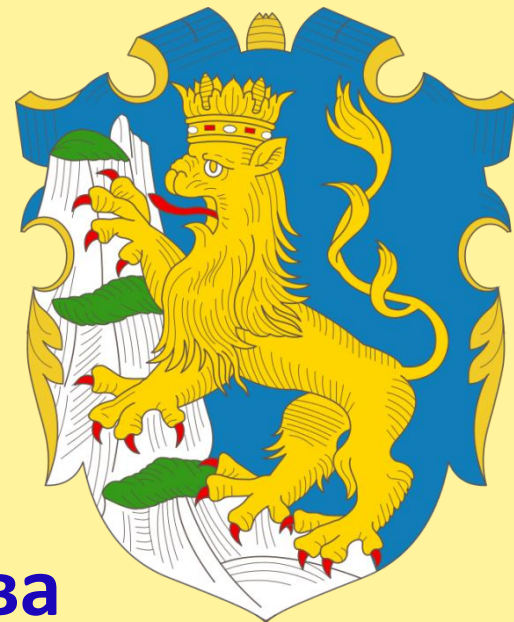
1370-1387 Галицька Русь була під владою Угорського королівства.

1387 королева Ядвіга очолила похід польської шляхти на Галицьку Русь – землі Руського королівства включено до складу Польщі.

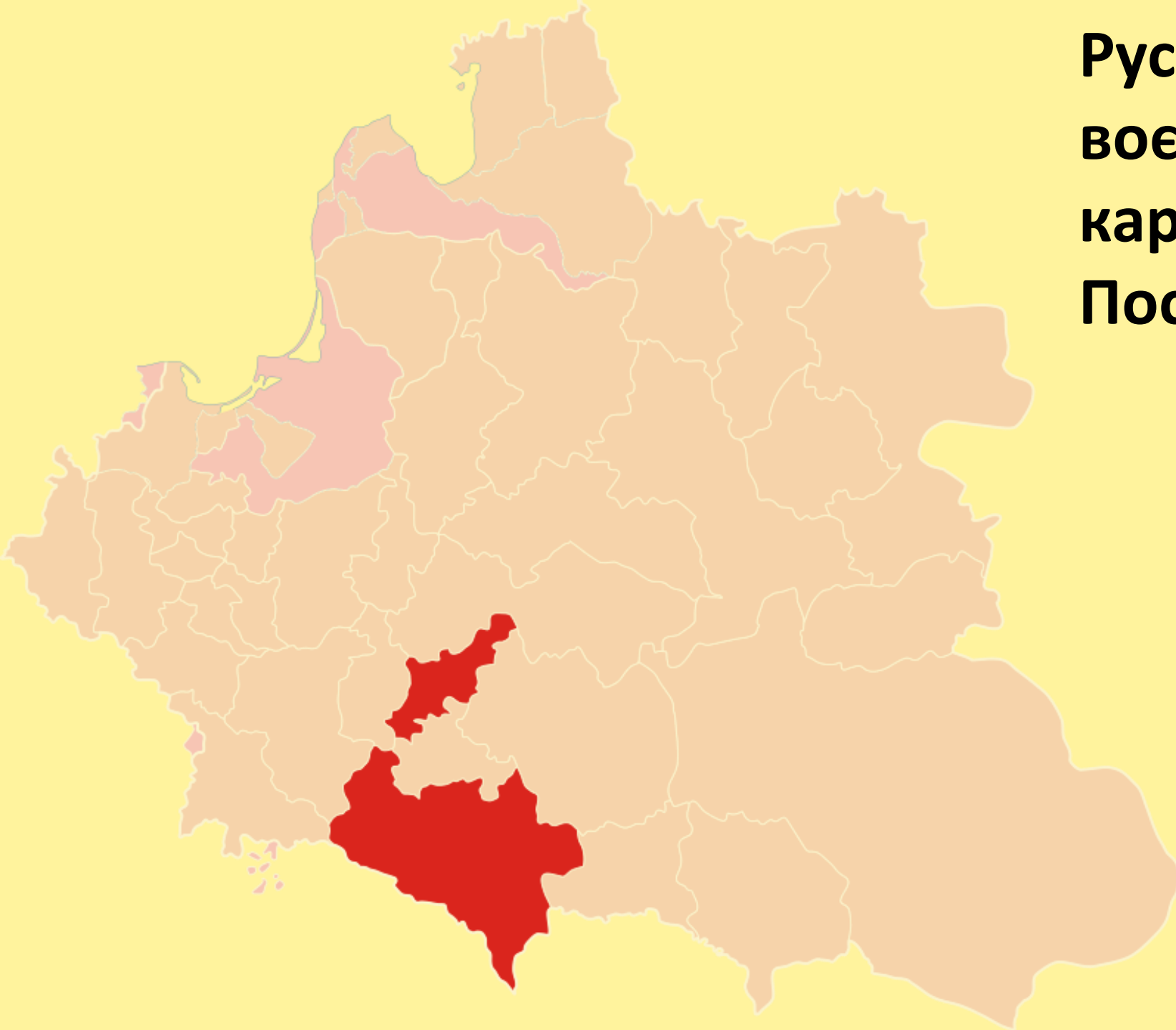
1434 створено **Руське воєводство**.

Очолював воєвода руський. Поділялося на Галицьку, Львівську, Перемиську, Сяноцьку та Холмську землі. Землі ділилися на повіти. Центр – Львів.

Герб Руського воєводства

**Руське
воєводство на
карті Речі
Посполитої**

Прикарпаття входило до **Галицької та Львівської земель**, які поділялися на повіти: **Галицький, Долинський, Коломийський, Рогатинський, Снятинський, Тлумацький.**

Управляли старости з польських магнатів.

Центр Галича перенесено ближче до Дністра.

На замковій горі Старостинський замок 14 ст.

Прапор
Галицької
землі

1410р. Грюнвальдська битва. Основу війська становили 42 хоругви з польських земель. Під проводом Ягайла також виступили 9 хоругов з західноруських земель, в тому числі: по 1 з Львівської, Холмської, Перемиської, Галицької земель.

Галицькі корогви у Грюнвальдській битві.

Хоругва львівська

Хоругва галицька

1435 запроваджено польське право і адміністрацію:

- місцеву шляхту зрівняно в правах з польською шляхтою
- шляхетське самоврядування – сеймики
- більшість бояр окатоличилися
- селяни залежні від феодалів.

Рішенням Галицького сейму **1435** р. обмежено право переходу селян - тиждень до і тиждень після Різдва, панщина 14 днів на рік.

Селяни чинили опір: скарги, втечі, відмова виконувати повинності, напади.

Розвиток господарства:

- солеваріння - Коломийщина

- видобування заліза – Рогатинн, Болехів, Мізунь

- ковальство –Галич, Калуш, Коломия, Рогатин,

Тлумач

- ткацтво і кушнірство – Снятин, Тисмениця, Рогатин,

Галич

- на початку 16 ст. - в містах 20 ремісничих професій,

1тис ремісників. Кінець 15 ст. виникають цехові

об'єднання

Торгові центри – Галич, Коломия. Ярмарки і торги в

Снятині, Рогатині, Тлумачі, Калуші, Болехові.

Торгували хлібом, худобою, ремісничими виробами.

У 15 ст. в краї 17 міст і містечок, 378 сіл.

Міста приватні.

Магдебурзьке право: 1367 Галич, 1405 Коломия, 1445 Снятин, Тлумач, 1455 Рогатин.

Польські магнати і шляхта володіли землями, містами і селами (15 ст. – 338 сіл).

Найбагатші – Потоцькі, Яблоновські, Чорторийські, Куропатви.

Населення краю на початку 15 ст. 190 тис.

З 2 половини 14 ст. починається масове заселення краю поляками, вірменами та євреями.

5. Повстання під проводом Мухи 1490-1492рр.
Найбільше повстання у 1490-1492 під проводом **Івана Мухи**. Почалося на Буковині у Молдавському князівстві. Поширилося на Покуття. 10 тис. повстанців (селяни, дрібна шляхта). Захопили Снятин, Коломию, Галич. Громили маєтки шляхти.

Галицька шляхта зібрала військо під командою Миколи Ходецького. Влітку 1490 бій під Рогатином - поразка повстанців, Муха втік.

1491 повстання очолив **Андрій Борула** – поразка.

1492 Муха готувався продовжити повстання, схоплений, страчений у Кракові.

6. Церковне життя

Казимир III **1371** відновив **Галицьку митрополію**.

Висвячено митрополита галицького Антонія.

1415 створено Київсько-Галицьку митрополію з Галицькою єпархією. Митрополичий намісник Ігнатій Крехович. Осередок владик при монастирі у Крилосі. Наприкінці 15 ст. осідок єпархії перенесено до Львова. Занепад православної церкви.

14 ст. експансія **католицизму**. **1375** Папа Римський заснував Галицьку латинську митрополію, **1412** осідок митрополії перенесено до Львова.

У 2 пол. 14 – 1 пол. 16 ст. формується ієрархія

Вірменської григоріанської церкви. **1364** у Львові засновано вірменську єпархію.

Макет - реконструкція середньовічного Галича

Церква Святого Пантелеймона збудована
Романом Мстиславичем близько **1200**р. в Галичі
(тепер с.Шевченкове)

*Реконструкція церкви
Св. Пантелеймона.*

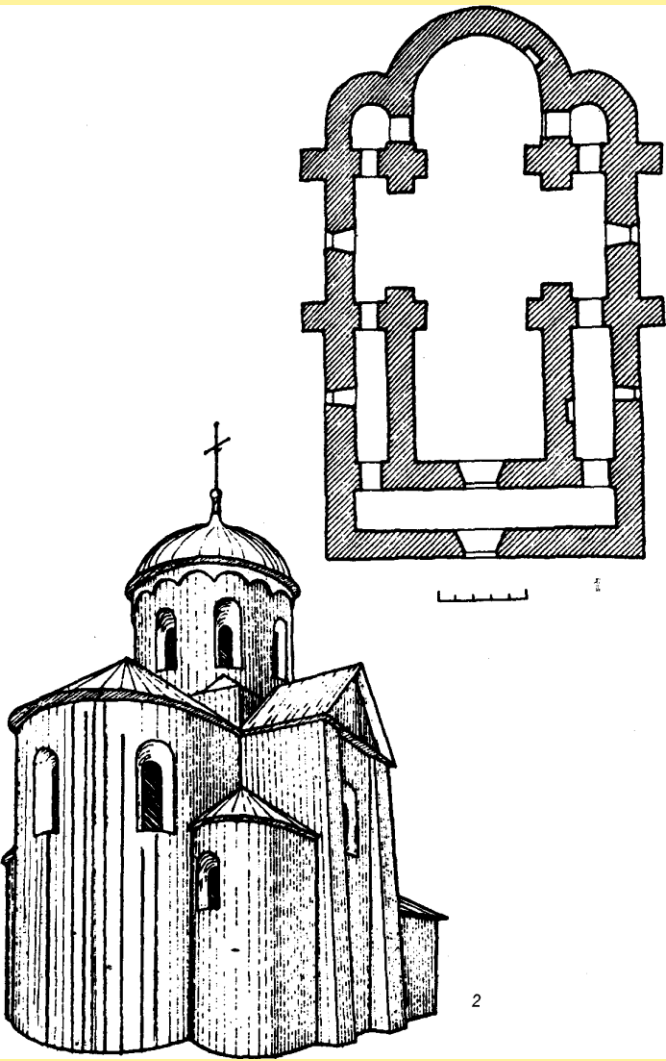
НАШЕ
ІВАНО-Ф
ШВИЦ НАШЕМ

Графіті.

Портал

Церква Різдва Христового в Галичі середина 14 ст.

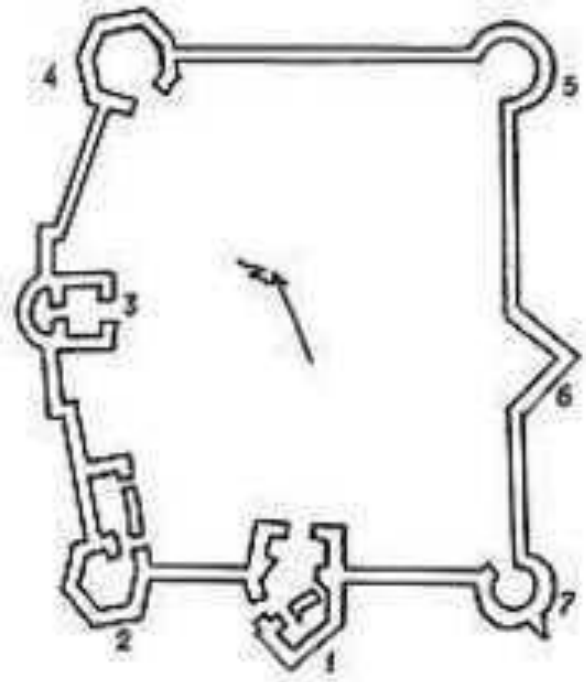
Галицький старостинський замок 14 ст. (реконструкція)

**Пам'ятка храму оборонного типу церква Святого
Миколая 14 ст. в с. Чесники на Рогатинщині**

У XIV-XV ст. існували Коломийський та
Снятинський замки (не збереглися)

Кінець XIV-XV ст. зведено **Пнівський** замок роду
Куропатвів.

**Презентацію створила
вчитель вищої категорії, вчитель-методист
Ліцею №23 імені Романа Гурика
Івано-Франківської міської ради
Рибчинська Ніна Володимирівна**

2016-2019

Список літератури

1. В. Островський «Історія Прикарпаття», 2008, стор. 27-55
2. «Мій рідний край – Прикарпаття», 2000р, стор. 41-48